

RSC ETA MEMORIA JARDUERA ELIKA

2021

AURKIBIDEA

A. Zuzendaritzaren Gutuna

B. 2021. urtearen laburpena

1. ELIKA Fundazioaren Izaera

- a. RSC Politika
- b. Gobernu Organoak
- c. Aliantzak eta Interes Taldeak
- d. Prozesuak eta ezagutza-esparruak
- e. Kudeaketa Aurreratuaren Eredua

2. Kultura estrategikoa

- a. Misioa
- b. Ikuspegia
- c. Balioak
- d. Helburu Estrategikoak
- e. Jardueren laburpenak

3. Dimentsio ekonomikoa

- a. Balioa handitzea
- b. Balantzea eta kontuak

4. Gizarte-dimentsioa

- a. Talde profesionala
- b. Gizartea eta ingurunea

5. Ingurumen-dimentsioa

- a. Ingurumenarekiko konpromisoa
- b. Ingurumen-zeregina

6. Etorkizuneko erronkak

A. ZUZENDARITZAREN GUTUNA

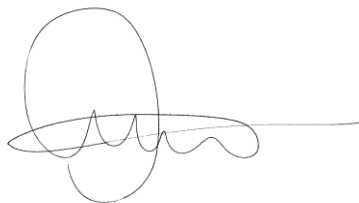
ELIKA Eusko Jaurlaritzak sortu zuen Elikaduraren Segurtasunean hobetzen laguntzeko; izan ere, pertsona kontsumitzaileentzat, eta, oro har, gizartearentzat oso alderdi garrantzitsua da. 2021 honetan gure 20. urteurrena ospatzen dugu, eta, egoeraren ondorioz, nahi genuen moduan ospatu ez badugu ere, memoria honen bidez gure interes-talde guztiei ezagutzera eman nahi diegu ELIKA erakunde aurreratua; lehiakorra; solidarioa; hurbila; irisgarria; gure gizarte- eta ingurumen-ingurunearekin konprometitua eta euskararen, berdintasunaren eta gardentasunaren bultzadarekin inplikaturia izateko ahalegin sendo eta irmoa. Bikaintasunarekin dugun konpromisoaren froga gisa, aurten EUSKALITek emandako Pertsonen Kudeaketa Aurreratuko Euskal Saria jaso dugu.

2020a urte desberdina eta zaila izan zela adierazi genuen, eta amaitutzat jotzen genuen; hala ere, 2021a uste genuena baino askoz zailagoa izan da, emozioen mendi errusiar bat bizi izan dugulako olatuen ondorioz, eta ez digute etorkizuna argi ikusten utzi. 2020an pandemiak tsunami bat izango balitz bezala harrapatu gintuen, eta 2021ean emozionalki nekatuta harrapatu gaitu. Horregatik, pertsonen eta haien egoeren kudeaketa bereziki garrantzitsua izan da bizi dugun ziurgabetasunaren aurrean. Zaila da ezohiko bizitza izatea horrenbeste denboraz eta bizitza pertsonala eta lan bizitza bateratzea eguneroko esperientzia bihurtzen da.

Hala ere, bizitza aurrera doa, pandemia hasi baino lehen zeuden arazoek hor jarraitzen dute oraindik eta gure arreta eta erabakitasuna behar dute. Gainera, erronka berriak aurkezten dira, planeta gisa eraldatzen ari gara eta horretara egokitu behar dugu. Erronka horietako bat da klima-aldaketa da, gure egungo eredu ekonomikoaren eredu ekonomiko jasangarriago baterantz aldatzera behartzen gaituena, horrek nekazaritzako elikagaien sistemarentzako suposatzen duen guztiarekin.

Hala ere, ELIKAK aurten bere erronkak bete ditu, eta egokitzeko beharrezko ahalegina egin du gure sektoreari ekoizpen-sistema jasangarri eta osasungarriagoetarako trantsizioan laguntzeko. Eta hori guztia, berriro ere, posiblea izan da ELIKAKo taldearen parte diren pertsonen konpromisoari eta ahaleginari esker.

Eta, memoria honen bidez, esker on berezia adierazi nahi diegu gure interes-talde guztiei, 20 urte hauetan gurekin egoteagatik eta hobetzen laguntzeagatik; izan ere, gure lana aitortua izan dela sentitu dugu.

Sin. Miren Arantza Madariaga Aberasturi

ELIKAKo Zuzendaria

B. 2021. URTEAREN LABURPENA

2021ean 20 urteko jarduna bete du ELIKAK eta 2021-2024 urteetarako estrategiaren lehenengo urtea izan da. Estrategia hori lerrokatuta dago Garapen Jasangarrirako Helburuekin eta Europako Itun Berdearen eta Baserritik Mahaira Estrategiaren bidez zehaztutako gidalerroekin. Covid-19ak sortutako pandemia oraindik bukatu ez bada ere, hasieran geure buruari jarritako helburuak erdietsi ditugu. Aldi berean, gure interesdun-taldeen asebetetze-mailari eutsi diogu gure produktu eta zerbitzuen bidez. Kudeaketa Aurreratuaren Euskal Sariarekin ere egin digute aitortza 2021ean, ELIKAKO pertsonen talentuaren kudeaketan egindako praktika onarengatik.

Gure antolamendu-kulturaren oinarriak dira fundazioaren **kudeaketa eraginkorra, arduratsua eta gardena**. Halaber, parte hartzen dugu gure ahalmenarekin bat datozen ekintzetan ekarpen sozial eraginkorra egin badezakegu.

- **Ekonomia-dimentsioa:** ematen dizkiguten baliabideak modu eraginkor eta gardenean kudeatzeko konpromiso irmoa daukagu. Webgunearen bidez, jendearen eskura jartzen ditugu datu ekonomiko guztiak, kanpoko enpresa batek urtero ikuskatutako kontuak argitaratuta.
- **Gizarte-dimentsioa:** fundazio publikoa garen heinean, gizarteari zerbitzua emateko bokazioa dugu, gure pertsonak zaintzen ditugun bitartean, ez bakarrik lan-esparruan, baita gizarte-esparruan ere. Halaber, gure langileen artean berdintasuna eta euskararen erabilera sustatzeko konpromiso irmoa daukagu.
- **Ingurugiro-dimentsioa:** gure jarduerak ahalik eta eragin txikiena izan dezan saiitzen gara, jarduera garatzeko behar ditugun baliabideen kontsumoa murriztuta. Erosketa berdearen irizpideak jarraitzen ditugu eta gure hornitzaileei ere hala egin dezaten eskatzen diegu. Bestalde, ahalik eta hondakin gutxien sortzen dugu eta sortzen dugun hori berrerabili edo birziklatu egiten dugu.

2021. urteko jarduerari dagokionez, euskal administrazioari eta Nekazaritzako Elikagaien sektoreari eman ohi diegun aholkularitza-zerbitzu eta prestakuntza- eta informazio-produktuen artetik, honako ekintza hauek azpimarra ditzakegu:

- **Euskal administrazioari aholkularitza zientifiko eta tekniko** elikagaien segurtasuneko politika hedatzeko: aurten azpimarratzekoa da elikagaien gaineko alertei buruzko ebaluazio eta kudeaketan egindako aholkularitza-lana (etileno-oxidoa, listeria haragikietan, histamina atunetan, hegazti-gripea) eta egin ditugun bi plan: Euskal Herriko Nekazaritza Elikakatearen Kontrol Plana 2021-2025 bosturtekora begirakoa eta "Baserritik Mahaira" ikerketa-plana, 2022-2026 aldirako. Euskadiko nekazaritzako elikagaien produktuen hurbileko salmentari buruzko dekretu autonomikoa lantzen aritu gara. Momentu honetan izapidetze-fasean dago eta arrautzak eta ezta bezalako lehen sektoreko produktuak zuzenean saltzeko bete behar diren baldintzak jasotzen ditu. Gaztaren elikagai-segurtasunaren

hobekuntza-proiektuarekin ere jarraitu dugu, egun indarrean dagoen araudi berria betetzen lagunduta. Bestalde, azpimarratzekoa da, baita ere, Gipuzkoako Tokiko Azoken Sarea sortu eta sare hori bultzatu eta gainontzeko lurraldeetara zabaltzeko plan estrategikoa egin dugula. Halaber, elikagaien xahuketaren aurkako euskal estrategia dinamizatzen jarraitu dugu eta hainbat ekintza dira azpimarragarri: lehen sektorean eta Elikagaien Industrian elikagaien xahuketa zenbatekoa den eta zergatik gertatzen den jakiteko diagnostikoa, herritarrei zuzendutako "Janaria ez da botatzen" sentsibilizazio-kanpaina eta Horizon Europeren FOODRUS berrikuntza-proiektuan parte hartzea. Proiektu honek elikadura-sistema zirkularra lantzen du elikagai-galera murrizteko.

- **Elikakateko eragileei babesa eta laguntza:** gure interesdun-taldeko 232 eskaerari erantzun diegu. Horien artean daude elikagaien segurtasunari eta elikadura jasagarri eta osasuntsuari buruzko informazio-eskaerak eta zalantzak. Aldi berean, elikagaien segurtasunaren baldintzen ulermena eta aplikazioa errazteko lanabesei eutsi edo hobetu ditugu. Azpimarratzekoak dira legeen inguruko LEGAELIKA datu-base berria, fruta eta barazki freskoen nekazaritzako ustiatzei bideratutako laguntza-planak, elikadura osasuntsua sustatzeko infografiak eta herritarrei zuzendutako materiala elikagaien xahuketa ekiditeko.
- **Gure interesdun-taldeen prestakuntza:** hainbat gairi buruzko 10 prestakuntza-saio antolatu ditugu: elikagaien arriskuen prebentzioa eta kontrola, elikagaiak ekoiztu eta saltzeko baldintzak, kontrol ofiziala, elikagaien xahuketaren prebentzioa, etab. Antolatu ditugun jardunaldiak aurrez aurrekoak izan dira pixkanaka. 2021ean hezkuntza-komunitateari zuzendutako prestakuntzan ahalegin berezia egin da. Unibertsitateko ikasleei zuzendutako ikastaroak antolatu dira, hitzaldiak eman dira masterretan, institutuetan eta eskoletan eta graduondoko bi bekadunen tutoretzalanana egin da. Bestalde, beste erakunde batzuek antolatutako 30 jardunaldi eta ikastarotan hizlari gisa gonbidatu gaituzte, elikagaien segurtasunari eta elikadura jasagarri eta osasuntsuari buruz hitz egiteko.
- **Informazioa jakinarazi eta zabaldu.** Informazio eguneratua gure interesdun-taldean eskura jartzen jarraitu dugu. Ohiko hainbat formaturen bidez, elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarri eta jasagarriari buruz nazioartean argitaratutako informazioa zabaldu dugu. Horri dagokionez, 2021ean 178 albiste eta 72 informazio-material argitaratu ditugu (artikuluak, fitxak, esku-orriak, infografiak, etab.). Argitaratzen dugun informazio guztia ohi bezala eskura daiteke, besteak beste, enpresaren webgunean eta kontsumitzaileei bideratutako atarian. 42.000 erabiltzaile dituzte bien artean. Elikaberri hilabetekariak egun 748 erabiltzaile ditu, eta Twitter, Facebook, Instagram eta LinkedIn sare sozialek 10.878 jarraitzaile dituzte. Komunikabideetan ere gero eta gehiago azaltzen gara. 2021ean 66 aldiz azaldu ginen prentsan, irratan eta telebistan. Kopuru horiek guztiek Euskadiko elikagaien segurtasunaren erreferente bilakatzen gaituzte, gure ikuspegiaren definituta dugun bezala.

1. ELIKA FUNDAZIOAREN IZAERA

Elika Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saileko Nekazaritzako, Arrantzako eta Elikagai Politikako Sailburuordetzari atxikitako fundazio publikoa da, eta bere helburua da EAEn nekazaritzako elikagaien segurtasun-mailarik altuena lortzeko tresna izatea.

Fundazioa 2001ean sortu zen Elikadura Segurtasunerako ezinbestekotzat jotzen diren jarduerak, ikerketak eta esperientziak sustatzeko, egituratzeko eta horiei lotutako aholkularitza emateko. Garai horretatik, Elikadura Segurtasunarekin zerikusia duten beharrak eta eskakizunak finkatu dira, eta elikagaien ekoizpen-kateko eragileei eskatu zaizkie, bai eta administrazio publikoari ere, eragileek eskakizun horiek betetzen dituztela zaintzeko eta kontrolatzeko.

Egoera horiek ELIKA erreferente bihurtu dute Elikagaien Segurtasunaren arloan; izan ere, esperientzia eta ezagutzak ditu Elikagaien Segurtasunaren barruan dauden eremuetan, kudeaketako bikaintasun-ereduak ditu, eta, gainera, ingurune aldakorrera egokitzen jakin du, eta bere lana egitean interes-talde guztiak bere jarduketa-eremuan partaide egin ditu.

20 urte norabide berean eta xede berarekin: Euskadin Nekazaritzako Elikadurako Segurtasun-mailarik altuena lortzea.

a. Gizarte erantzunkizun korporatiboko politika

Fundazio publiko gisa, zerbitzurako bokazioarekin jaiotzen ginen. Xedea ez da soilik gure sorrerako helburuak betetzea eta Euskadiko Elikagaien Segurtasunaren hobekuntzan lan egitea; izan ere, zorrotzagoak izan behar dugu gure erantzukizun sozialarekin. Horregatik, euskal gizarteak gudan inbertitzen dituen baliabideei balioa ematen saiatu behar dugu, eta, era berean, jokabide etiko, sozial eta ingurumenarekiko arduratsuak izan behar ditugu.

Horrenbestez, 2021-2024 Estrategia berriaren bidez, ingurumenarekiko errespetutsuak gara; prestakuntza eta komunikazio elebiduna sustatzen dugu (euskara eta gaztelania); erakunde eskuragarria, gardena eta euskal gizarte orokorrarekiko hurbila gara eta Elikaduraren Segurtasunean dauden egiturei balioa eta laguntza emateko kalitatezko lana egiten dugu. Era berean, gizartearekin dugun konpromisoarekin kontsekuenteak gara, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzen dugu eta gardentasunari buruzko legea betetzen dugu.

Euskadi 2030 Agendan islatutako Garapen Jasangarriko Helburuak (GJH) identifikatu eta gure Helburu Estrategikoekin lerrotatu ditugu:

b. Gobernu organoak

PATRONATUA

ELIKAREN gobernu-, administrazio- eta ordezkaritza-organo goren da. Organo horrek bere menpe ditu Fundazioaren kudeaketako zuzendaritza- eta kontrol-gaitasunak, zeinak beharrezkoak diren ezarritako erakunde-xedeak zerrendatzeko. Honako hau da gure patronatuaren egungo osaera:

PRESIDENTEA	Bittor Oroz Nekazaritza, Arrantza eta Elikagaien Politikako sailburuordea Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila		
PRESIDENTEORDEA	Raúl Pérez Iratxeta Director de Calidad e Industrias Alimentarias Dpto. de Desarrollo Económico, sostenibilidad y Medio Ambiente		
IDAZKARIA	Rogelio Pozo AZTI-ko Zuzendaria		
BATZORDEKIDEAK	Peli Manterola Zuzendari-gerentea HAZI fundazioa	Itziar Larizgoitia Osasun Publikoa eta Adikzioak arloko zuzendaria Osasun Saila	Mª Olga Santamaría Navaridas Kontsumobideko zuzendaria
	Eva Ugarte Sagastizabal NEIKER-reko zuzendaria.	Leandro Azkue Arrantza eta Akuikultura zuzendaria Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila	
	M^o Luz Ruiz Ekonomia eta Ogasun serbitzu Zuzendaria Ogasun eta Finantzen Saila	Jorge Garbisu Nekazaritzaren eta Abeltzaintzaren arloko zuzendaria Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila	

c. Aliantzak eta interés taldeak

Gure interes-taldeak 6 talde handitan sailkatzen dira: Patronatua, bezeroak, lankideak, pertsonak, hornitzaileak eta gizartea.

- **PATRONATUA:**
Eusko Jaurlaritza (Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Politika, Osasuna, Ogasuna), AZTI, Neiker, HAZI eta Kontsumobide.
- **ALIATU ESTRATEGIKOAK:**
Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Politikako Sailburuordetza eta zuzendaritzak, Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritza, AZTI, Neiker, HAZI, Kontsumobide, foru-aldundiak (nekazaritzako eta abeltzaintzako zuzendaritzak), Eudel.
- **ZERBITZUEN HARTZAILEAK / BEZEROAK:**
 - **Administrazioa:**
kudeatzaile politiko eta teknikoak: Eusko Jaurlaritza, foru-aldundiak eta udalak.
 - **Elikakateko operadoreak:**
elkarteak, sindikatuak, industriak, nekazaritza- eta abeltzaintza-sektoreetako eragileak, abeltzaintza- eta nekazaritza-sektoreetako ustiategiak, pentsu-fabrikak eta abar.
 - **Ikerketa-zentroak:**
unibertsitateak, zentro teknologikoak..
 - **Kontsumitzaileak**
- **KANPOKO LAGUNTZAILEAK:**
Euskalit, Zientzia Batzordea eta adituak.
- **FOROAK ETA SAREAK:** Katilu, Q-EPEA, Funko, Europako sareak ...
- **ELIKAKO KIDEAK**
- **ANTZEKO ERAKUNDEAK / ELIKAGAIEN SEGURTASUNEN AGENTZIAK:**
Estatukoak eta autonomietakoak: AECOSAN, ACSA, AASA...
Europakoak: EFSA, FSA, ANSES...
- **GIZARTEA**

BEZEROAK ETA KOLABORATZAILEAK

Gure bezeroak gure produktuen eta zerbitzuen xede diren erakunde eta pertsona guztiak dira, zeinak gure Erakundearen motorra diren. Hiru multzo nagusi daude: Administrazioa, Elikakatea eta Pertsona Kontsumitzaileak.

Bestalde, kolaboratzaile-sarea handia daukagu. Lankide horiek nolabait parte hartzen dute gure produktuen eta zerbitzuen diseinurako eta garapenerako egiten ditugun lanetan.

Gure bezeroekin eta kolaboratzaileekin harreman arina dugu, eta une oro lankidetzan aritzen gara. Gainera, epe luzerako konfiantzazko harremana ezartzen saiatzen gara; horretarako, hurbileko tratua dugu eta gugana heltzeko erraztasun handiak ematen ditugu, betiere gure profesionaltasuna mantenduta eta egoera berrietara egokituta, etengabeko hobekuntzaren eta berrikuntzen bidez.

- **Gure bezeroen eta kolaboratzaileen asebetetze-maila: 8,20**

PERTSONAK

Elikako pertsonak dira erakundearen baliorik garrantzitsuenak, eta gure oinarria ezagutza denez, bereziki garrantzitsua da jasotzen dugun etengabeko prestakuntza. Horrez gain, gure pertsonen gaitasunak garatzeko lan egiten dugu, bai gaitasun teknikoak, bai giza gaitasunak eta pertsonen arteko gaitasunak.

Pertsona guztiok parte hartzen dugu estrategia definitzen eta hedatzen, eta lan-ingurune atseginari eusten; izan ere, horiei esker, eta garapen profesionalerako eta bizitza pertsonala eta profesionala bateragarri egiteko erraztasunekin batera, pertsonen motibazioa, konpromisoa eta inplikazioa handitzen dira eskaintzen ditugun produktu eta zerbitzu guztietan.

- **Elikako pertsonen asebetetze-maila: 9,11**

HORNITZAILEAK

Gure hornitzaileak dira gure bitartekoen bidez eskaini ezin ditugun eta gure beharrei eskaintza ekonomiko erakargarri baten bidez erantzuten dieten ondasunak eta zerbitzuak eskaintzen dituzten eragileak. Hornitzaileen kontratazioa Sektore Publikoko Kontratuen Legean xedatutakoa betez egiten da, eta kontratazio horiei buruzko informazio guztia eskuragarri dago gure webguneko gardentasun-atarian. Hornitzaileekin daukagun harremana arina eta konfiantzazkoa da.

- **Elikako hornitzaileen asebetetze-maila: 9,29**

GIZARTEA

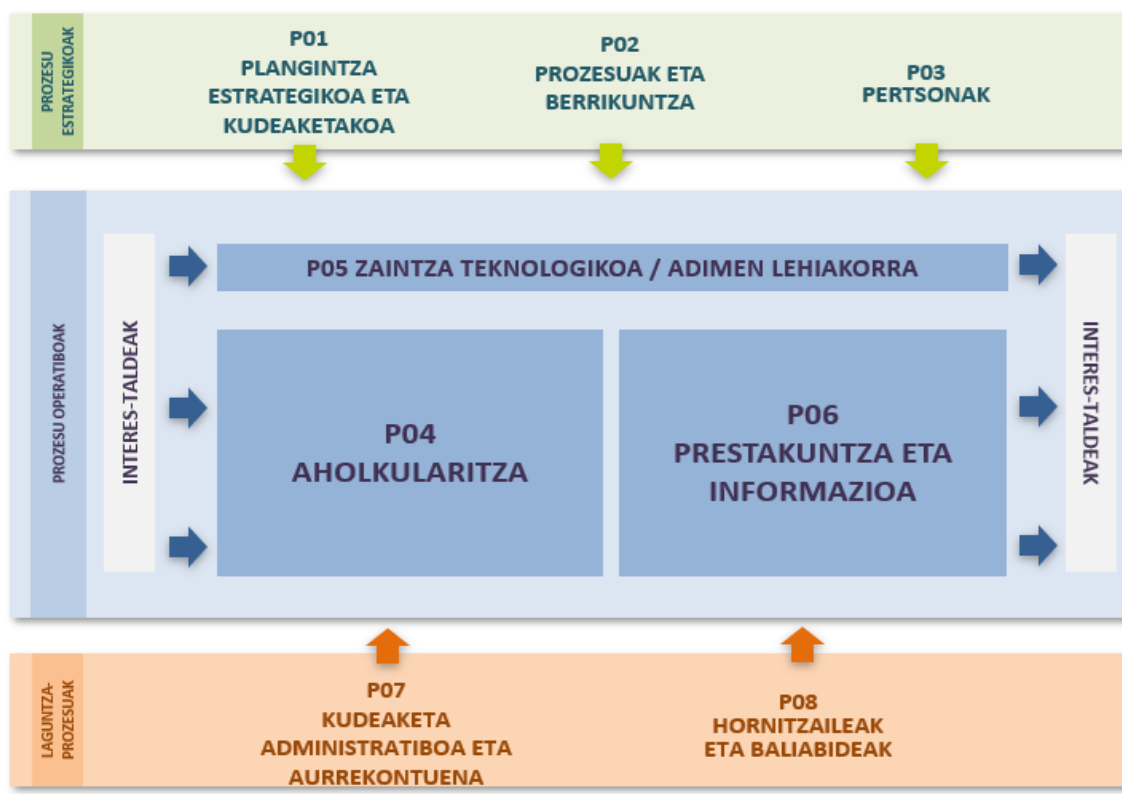
Gure ustez, Gizartea da gure lana egiten dugun inguru soziala, eta, hortaz, gure jardueraren eraginak nabaritu ahal ditu. Fundazio Publiko gisa, gizarteari balioa emateko sortu ginen; horregatik, guretzat oso garrantzitsua da konpromiso soziala, zeina bost eremutan kokatzen dugun: gardentasuna, berdintasuna, euskararen erabilera, datu pertsonalen babesa eta ingurumenarekiko errespetua. Era berean, jarduketa zehatzak egiten ditugu, gizarte ekarpeneko esparruaren barruan, gure inguruko beharrak betetzera bideratuak.

- **Gizartearen asebetetze-maila: 8,21**

d. Prozesuak eta jakintza-arloak

Prozesuak Kudeatzeko antolakuntza-eredua finkatuta daukagu eta gure jarduera osoa zortzi prozesuren barruan dago.

Prozesuen Mapan zortzi prozesu horiek islatzen dira, hau da, prozesu estrategikoak, prozesu operatiboak eta laguntza-prozesuak:

Gainera, **Ezagutza Arloak** finkatuta ditugu, eta horietan ELIKAn lantzen ditugun gai guztiak zehazten dira:

- Elikadura segurtasuna
 - Nekazaritza
 - Abeltzaintza
 - Arrantza
 - Elikagaien Industria
 - Animalien Elikadura
- Elikadura Jasangarria
- Elikadura Osasungarria

e. Kudeaketa Aurreratuaren Eredua

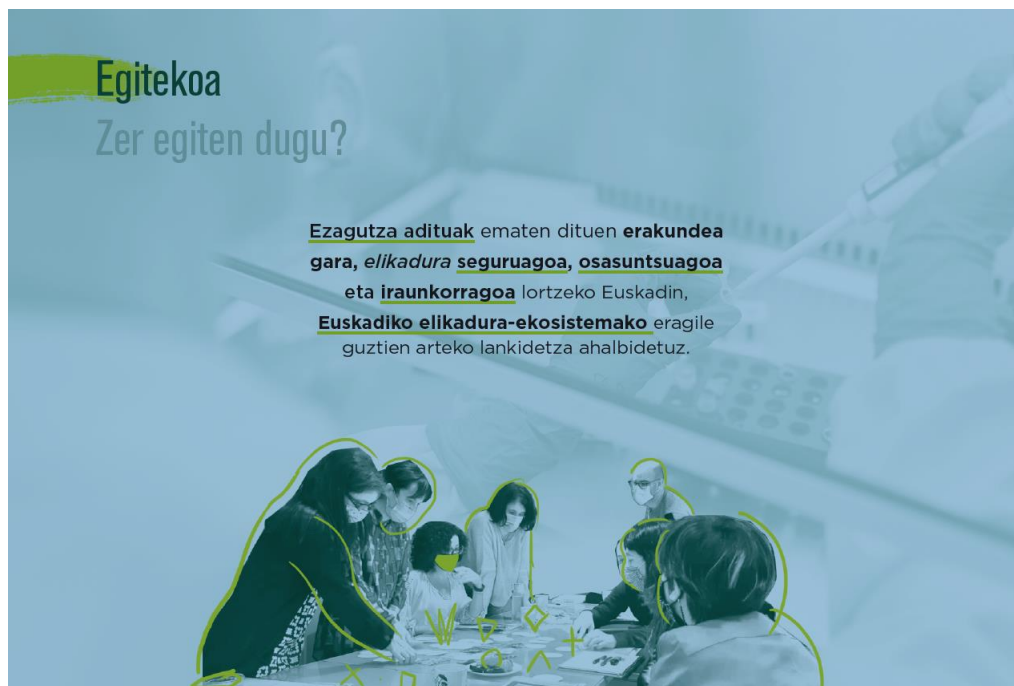
Gure erakundea bikaintasunarekin konprometituta dago 2007tik; izan ere, ELIKAren kudeaketarako erreferentzia gisa Kalitateko Kudeaketarako Europako Fundazioaren (EFQM) bikaintasun-eredua ezarri genuen, eta, 2014an, Euskaliten Zilarrezko Q lortu genuen. Beranduago, Kudeaketa Aurreratuaren Eredua (KAE) hartu genuen erreferentzia gisa, eta Euskaliten Kudeaketa Aurreratuaren urrezko saria jaso genuen 2019an.

Urte hauetan, Etengabeko Hobekuntza eta Kudeaketa Aurreratu sustatu ditugu, eta pertsona guztiak prestakuntza jaso dute eredu guztietan, urteko autoebaluazioak egin dituzte eta kudeaketa sistema mantendu dugu, kanpoko aholkularitza-entresa batek hilerok eman digun laguntzari esker.

2. KULTURA ESTRATEGIKOA

Gure Estrategiaren diseinua, 2021-2024 aldirako, erabat lerrokatuta dago Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJH), eta, gainera, bat dator “One Health/Osasun bakarra” munduko estrategiarekin eta Europako Itun Berdean jasotako Baseritik Mahaira Estrategiarekin. Hortaz, Euskadiko 2030 Agendaren, Gastronomia eta Elikaduraren Plan Estrategikoaren (GEPE BERRIA) eta Basque Green Dealen (Euskadiko Itun Berdea) barruan dago.

a. ELIKAREN misioa

Egitekoa
Zer egiten dugu?

Ezagutza adituak ematen dituen **erakundea gara, elikadura seguruagoa, osasuntsuagoa eta iraunkorragoa** lortzeko Euskadin, **Euskadiko elikadura-ekosistemako** eragile guztien arteko lankidetzaz ahalbidetuz.

b. ELIKAREN ikuspegia

2024 Ikuspegia:
Honelako erakundea izan nahi dugu

- Erabilgarria eta beharrezkoa** administrazioarako eta elikakateko langileentzat elikadura-politikak ezartzeko.
- Berritzailea** eta elikagaien segurtasunaren kultura berria **sustatzen** duena.
- Erreferentziakoa** Euskadiko gizartearentzat elikaduraren arloan.
- Pertsona konprometituek, efizienteek eta motibatuek osatua.**
- Sozialki arduratsua, aurreratua kudeaketan eta **lankidetzaz eta partaidetzaz lanetan.**

c. ELIKAREN balioak

Elikaren baloreak

Elikaren baloreak

Elikaren baloreak

d. Helburu estrategikoak

Helburu estrategikoak

Datozen 4 urteetan helburu hauek finkatu ditugu:

- **1. HE** Euskadiko elikadura-politiken definizioa eta ezarpena babestea.
- **2. HE** Elikagaien segurtasunaren kultura hedatzea eta sektoreari laguntzea nekazaritza- eta elikadura-sistema iraunkorretarako trantsizioan.
- **3. HE** Euskadiko gizartearen ahaldundetzea elikaduraren arloko erabakiak hartzeko.
- **4. HE** Antolakuntza-eredu bereizgarri, aurreratu eta berritzailea sustatzea.

Prozesuak

- ▶ ZAINZA TEKNOLOGIKOA ■ ■ ■ ■
- ▶ AHOLKULARITZA ■ ■
- ▶ PRESTAKUNTZA ETA INFORMAZIOA ■ ■
- ▶ PLANGINTZA ESTRATEGIKOA ETA KUDEAKETAKOA ■
- ▶ PROZESUAK ETA BERRIKUNTZA ■
- ▶ PERTSONAK ■
- ▶ AURREKONTU- ETA ADMINISTRAZIO-KUDEAKETA ■
- ▶ HORNITZAILEAK ETA BALIABIDEAK ■

e. 2021eko ekintzen laburpena

2021ean zehar ELIKAko jarduketa-esparruetan nabarmendu beharreko ekintza nagusiak honako hauek izan dira:

1. Aholkularitza zientifikoa eta teknikoa

Euskal administrazioari aholkularitza zientifikoa eta laguntza teknikoa emateko lan egiten jarraitu dugu, bai zuzenean, bai zeharkako izaerako idazkaritza teknikoen bidez. Horrela, erabakiak hartzeko oinarri gisa adituen ezagutza eman da, elikagaien segurtasuna hobetzeko planak eta programak bultzatu eta dinamizatu dira eta elikadurarekin lotutako hainbat estrategiatan aktiboki parte hartu da. Halaber, honako jarduera hauek nabarmentzen dira:

1.1.- Arriskuak aztertzeko sistematika indartzea, Elikagaien Segurtasunaren arloan erabakiak hartzeko oinarri gisa.

A) Nekazaritzako elikagaien alertak kudeatzen eta jakinarazten laguntzea:

- ✓ Alerta-protokoloak egitean eta eguneratzen laguntzea.
- ✓ Alerten kudeaketarako eta jakinarazpenerako aholkularitza teknikoa, eta barneko erantzun-oharren adostasuna: etileno oxidoa, listeria txorizoetan, histamina atunean eta hegazti-gripea.
- ✓ Informazioa webgunean eta sare sozialetan alerten eta produktuak kentzeko 47 jakinarazpeni buruz.

B) Arriskuen ebaluazioa eta txostenak:

- a. Itsasoko biotoxinek Euskadiko kostaldean hazitako muskuiluetan duten arriskuaren ebaluazioa, zeina Euskadiko Elikagaien Segurtasunerako Batzorde Zientifikoaren osoko bilkuran egin zen, agintaritzaren eskudunak ekoizpen-eremua ireki eta ixtea errazteko.
- b. Nutri-Score etiketatzeari buruzko txostena: analisia, ikuspuntu tekniko batetik, Nutri-Score etiketatze-proposamenari buruz, herritarrei erostetako egiteko erabakiak orientatzen laguntzeko egokia den zehazteko xedearekin, elikadura osasungarria sustatzeko.

C) Elikadurari buruzko ikerketa babestea, sustatzea eta nazioartekotzea:

- c. Baserritik Mahaira 2022-2026 Ikerketa Plan Berria diseinatzea eta idaztea.
- d. Ikerketa Planaren urteko hedapenerako aholkularitza teknikoa: Elikagaien Segurtasunari buruzko Ikerketa Koordinatzeko Mahaiaren Idazkaritza, ikerketa-beharrak identifikatzea eta lehenestea, proiektuak definitzeko eta garatzeko aholkularitza, ikerketa-zentroek duten partaidetza koordinatzea proiektuetan eta emaitzen jarraipena eta hedapena.
- e. 2021-22an zaintza-proiektuak eta -ekintzak Eusko Jaurlaritzaren Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritzak eta Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritzak finantzatu dituzte, eta 997.382 euro jaso dituzte guztira (2021).
- f. Elikadurarekin zerikusia duten Nazioarteko Sareetan parte hartzea: ERANET Co-fund SusAn "Animalien Ekoizpenerako Sistema Jasangarrien Europako Sarea" eta Arrisku Kimikoak Ebaluatzen OMEren sarea.

1.2.- Elikaduraren Segurtasuna hobetzeko Planak eta Programak: Honako plan eta jarduketak-programa hauek sustatu eta dinamizatzen ditugu:

A) Euskal Autonomia Erkidegoko Nekazaritzako Elikagaien Katearen Kontrol Ofizialeko Plana (PVCOCA):

- g. Euskal Autonomia Erkidegoko Nekazaritzako Elikagaien Katearen Kontrol Ofizialeko Plana 2021-2025 idaztea eta diseinatzea (2021/05/04ko eta 85 zenbakiko EHAA).
- h. Laborategiak izendatzea PVCOCAREN kontrol ofizialetarako laginak aztertzeke(2021/05/26ko eta 102 zenbakiko EHAA).
- i. Lan-taldean (LT) aholkularitza eta idazkaritza, inplikaturako administrazioekin (EJ eta FAK):
 - o PVCOCAREN koordinaziorako talde horizontala
 - o Nekazaritzako Kontrol Ofizialeko Programen Higienarako LT
 - o Landareen Osasunerako LT
 - o Erauzketa-arrantzaren eta akuikulturaren higienarako LT
 - o Abeltzaintzako ustiatzietako higienarako LT
 - o Animalien ongizaterako LT
- j. Ikuskapenen osteko kontrol ofizialeko programak, laneko prozedura normalizatuak, ikuskapen-akten ereduak, urteko txostenak eta ikuskaritzen ostean hobetzeko planak egitea eta eguneratzea.

B) Esnekien eta gaztagintzaren sektoreko elikagaien segurtasuna hobetzeko jarduketak-plan integrala:

- k. Ardi- eta ahuntz-azienden ustiatzietatik Esnekien Kalitate Programara atxiki daitezkeen sustatzea.
- l. Sektoreko beharrak eta arazoei buruz hitz egitea eta horiek bideratzea: esnetarako ardi-ustiatzietatik baimentzeko baldintzak, esne gordinarekin egindako gazte lotutako elikagaien segurtasunerako irizpide mikrobiologikoak aldatzea eta lagin kolektiboak eta konbinatuak prestatzeko prozedura baliozkotzea, segurtasun-irizpideen analisietarako.
- m. Ikerketa-proiektuak koordinatzea eta jarraitzea, esne gordinarekin dauden mikroorganismo patogenoak buruzko ezagutza handitzeko. Emaitzak jakinaraztea eta sektorerara transferitzea.
- n. Sektoreko eragileei zuzendutako prestakuntza ekintzak antolatzea.

C) Abeltzaintzaren arloko mikrobioen aurkako erresistentziei aurre egiteko jarduketak-programa (MAE Euskadi 2017-2024):

- o. Albaitaritzako Sendagaien Kontrol Ofizialerako Plan Koordinatua: koordinazio bilerak eta emaitzak partekatzea.
- p. Mikrobioen aurkako erresistentzien ikerketa sustatzea: URAGAN (Neiker) proiektuaren emaitzak aurkezteko mintegia antolatzea.
- q. Sektore produktoreak eta herritarrak sentsibilizatzea: Mikrobioen aurkako erresistentziari (MAE) buruzko Microsite berria.

D) Higiena-baldintzak egokitzea Euskadiko nekazaritzako elikagaien ekoizpenera:

- ✓ Hurbileko salmentan bete beharreko baldintzei buruzko aholkularitza:
 - Euskadiko nekazaritzako elikagaien hurbileko salmentari buruzko Dekretua egin eta izapidetzea.

- Agintari eskudunekin koordinatzea hurbileko salmentarako eta zuzeneko salmentarako erregistroak egokitzeko.
 - Lan-talde bat sortzea merkatuak eta azokak antolatzeko ereduak ordenantzak egiteko.
 - Sektoreari eta tarteko eragileei bideratutako prestakuntza-ekintzak.
- ✓ Lehen mailako produktuen kopuru txikiak zuzenean hornitzeko bete behar diren baldintzei buruzko aholkularitza:
- Arrautzen salmenta zuzena egiteko baldintzak garatzea (< 50 oilo errule).
 - Eztiaren hurbileko salmenta egiteko baldintzak garatzea (< 150 erlauntz).
 - Agintari eskudunekin batera zehaztea eskatu beharreko baldintzak eta baimen-eskaerarekin batera aurkeztu beharreko agiriak: memoria, plana, erantzukizunpeko adierazpena, etab.

1.3.- Elikagaien xahuketaren aurkako euskal estrategia: Elikagaien xahuketaren aurka egiteko Euskadiko Estrategiaren buru gara, eta, batik bat, honako esparru hauetan lan egiten dugu:

A) Elikagaien xahuketaren kuantifikazioa eta arrazoiak.

- ✓ HAZIrekin koordinazioan aritzen gara, Euskadiko lehen mailako ekoizpenean eta industrian elikagaien eta edarien xahuketa zenbatzeko eta horren arrazoiak zehazteko proiektuan.
- ✓ Lana prestatzea etxeak, txikizkako saltokiak, banaketa eta HORECA kanala kuantifikatzeko.
- ✓ Aholkularitza kuantifikazioko proiektu sektorialetarako, hala nola Aiaraldea eskualdean.

B) Soberakinak kudeatzeko gidalerroak:

- ✓ Elikagaien soberakinen eta elikagaien industriako azpiproduktuen kudeaketa baloratzeko lan-taldea sortzea, animalien elikaduran erabiltzeko. Aintzat hartu beharreko irizpideak biltzea.

C) Sare solidarioei eta proiektuei laguntza ematea:

- ✓ Tokiko proiektu pilotu berriak sortzeko laguntza elikagaien soberakinak murrizteko eta erabiltzeko, soberazko elikagaiak birbanatzeko...

D) Sentsibilizazioa eta komunikazioa:

- ✓ Euskadiko herritarrak sentsibilizatzeko **Janaria ez da botatzen** kanpaina antolatzea eta zabaltzea. Horretarako, irrati-tan, autobusetan, markesinetan, prentsa idatzian eta digitalean eta beste bitarteko digital batzuetan zabalduko da.

- ✓ Egindako jardueri eta interesekoak izan daitezkeen jardueri buruzko informazioa, Euskadiko elikagaien xahuketaren aurkako plataformaren bidez.
- ✓ Webgunea (www.zerodespilarro.eus) eguneratzeko material berriak.

E) Ikerketa eta konponbideak:

- ✓ Horizon Europe-ko **FoodRUs** berrikuntza-proiektuan parte hartzea, elkarlaneko elikadura-sistema zirkularrari buruzkoa, nekazaritzako elikagaien katean elikagaien galerak eta xahutzea murrizteko. ELIKA Europako eta nazioarteko beste proiektu eta ekimen batzuen lankidetzarako arduraduna da eta Euskadi-Nafarroa begetalen proiektu pilotuan parte hartzen du.

1.4.- Elikadurarekin zerikusia duten beste estrategia eta plan batzuetan parte hartzea: Modu aktiboan parte hartzen dugu beste erakunde batzuek gidatutako zenbait estrategietan; izan ere, horietan gure ezagutza eta esperientzia emateko gonbita jaso dugu. Hona hemen horietako batzuk:

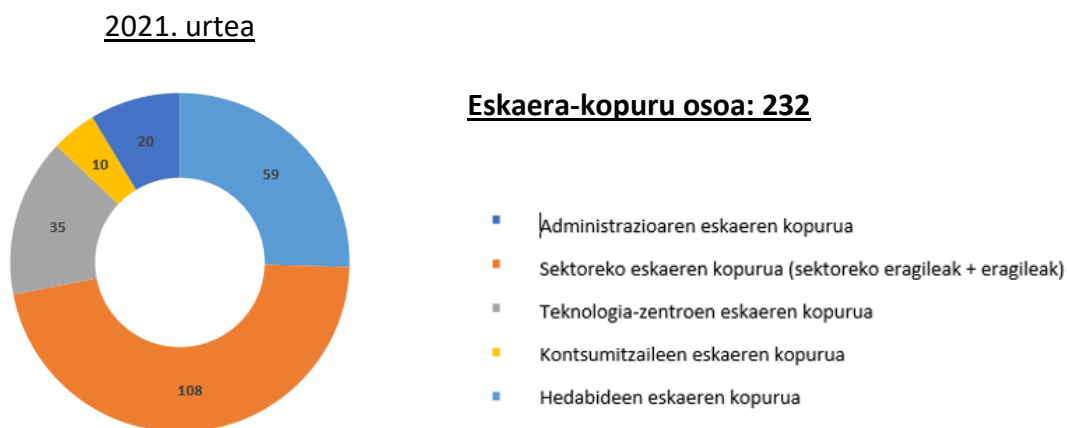
- ✓ Euskadiko Gastronomia eta Elikaduraren Plan Estrategikoa (GEPE II).
- ✓ RIS3ren ZTBPreko Espezializazio Adimenduneko Estrategia, Katiluren bidez.
- ✓ Basque Country 2030 Agenda eta Garapen Jasangarriko Helburua zabaltzea: Aliantza hauetan parte hartzea: BBK Kuna 2030 eta Araba 2030 Aliantza.
- ✓ Gipuzkoako Azoken Sarea: Gipuzkoako Tokiko Merkatuen Sarea sortzeko koordinazioa eta laguntza; SARErako Plan Estrategiko bat egitea 17 merkatuetako ekintza-planetatik abiatuta; hiru lantalde abian jartzea Plan Estrategikoan identifikatutako ardatz estrategikoak garatzeko eta Tokiko Merkatuen Sarea sustatzeko ekintzak.
- ✓ Nekazaritza Politika Bateratuaren (NPB) Plan Estrategikoa.
- ✓ Euskadiko Landa Plan Estrategikoa 2021-2027 eta Landa Garapen Jasangarriko Programa (LGJP).
- ✓ Kudeaketa hobetzea eta tokiko produktua euskal jantokietan sartzea.
- ✓ Ekonomia Zirkularraren Estrategia Euskadi 2030en eta Bioekonomiaren Plan Estrategikoa
- ✓ Euskadiko Lurzorua Babesteko Estrategia.
- ✓ Klima Aldaketaren aurkako Euskadiko Estrategia.
- ✓ Elikadura Osasungarriko ekimenak.

2. Elikakateko langileei babesa eta laguntza ematea

Aholkularitza-, prestakuntza- eta informazio-ekintzak egiten jarraitu dugu, Euskadiko elikaduraren balio-kateko kate-maila guztiei zuzenduta. Gainera, ekoizpen-sistema jasangarriagoa eta elikadura seguruagoa eta osasungarriagoa lortzeko bideratu dugu eta behar horri erantzuna eman diogu. Testuinguru horretan, 2021ean, honako ekintza hauek nabarmentzen ditugu:

2.1.- Interes-taldeen eskaerak

Gure interes-taldeen **232 eskaera** zehatzi eman zaie erantzuna. Eskaera gehienak (% 65) Elikadura Segurtasunarekin lotuta daude (lege-baldintzak, etiketak, elikadura-arriskuak, kontrol ofiziala, etab.), eta neurri txikiagoan Elikadura Jasangarriarekin (% 30) eta Osasungarriarekin (% 5).

Heltzen zaizkigun eskaerak honako tipologia hauen arabera sailkatu ahal ditugu:

- ✓ Informazio-eskaerak (% 48)
- ✓ Proiektuetan parte hartzeko eta laguntzeko eskaerak (% 18)
- ✓ Dokumentazioa egiteko edo berrikusteko eskaerak (% 10)
- ✓ Sektorearen beharrak edo arazoak bideratzeko eskaerak (% 10)
- ✓ Prestakuntza emateko eskaerak (% 10)
- ✓ Gure ohiko kateetan informazioa zabaltzeko eskaerak (% 4).

Gainera, hainbat foro dinamizatu ditugu sektoreko eragileekin, baseritik mahaira estrategia txertatzen laguntzeko eta elikagaien segurtasunaren kultura zabaltzeko.

2.2.- Prestakuntza-ekintzak

Prestakuntzaren esparruan, **10 prestakuntza-ekintza** antolatu ditugu eta **396 pertsonak** parte hartu dute, eta izan duten **asebetetze-maila 8,1ekoa** izan da. Prestakuntza horietan jorratutako gaien artean, honako hauek nabarmentzen dira: esne-eraldaketan arriskuak prebenitzea, antibiotikoak zentzuz erabiltzea, arrantzaren kontrol ofiziala, hurbileko salmenta, elikagai-soberakinak ematea, elikagaien xahuketa prebenitzea eta elikadura osasungarria.

Gainera, **ikastaro** horren edizio berri bat egin dugu, **UPV/EHUko unibertsitateko ikasleei zuzendua**, OMMA Enpresa Junior Elkartearekin (Mondragon Unibertsitatea) batera. Ikastaroaren iraupena 25 ordukoa izan da, eta 33 gaztek parte hartu dute. Elikadurari buruzko erabakiak hartzeko eta ohitura seguruak, osasungarriak eta jasangarriak sortzeko tresnak jaso dituzte.

Hezkuntza-komunitatearen prestakuntzari dagokionez, doktoregoko eta masterreko bi ikasleren tutore izan gara eta hitzaldiak eman ditugu Ekonomia Zirkularra Masterrean eta hainbat ikastola eta institutuetan, elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruz.

Gainera, Elikako langileak beste erakunde batzuk antolatutako **30 jardunaldi edo ikastaro** baino gehiagotara gonbidatu gaituzte, **hizlari gisa** aritzeko. Hizpide izandako gaiak nagusiki honako hauek izan dira: arriskuak prebenitzeko eta kontrolatzeko neurriak, betekizunak eta higie- eta osasun-araudia, etiketak jartzea, hurbileko salmenta, elikagaien kontrol ofiziala, elikagaien segurtasunaren kultura, elikadura zirkularra eta jasangarria, elikagaiak xahutzea eta elikagaien jasangarritasunerako politikak, Europako Itun Berdea eta baserri- eta mahaira estrategia.

2.3.- Laguntza-baliabideak

Hainbat baliabide garatzen jarraitu dugu, batez ere elikadura-politiken aplikazioa errazteko, sektoreari nekazaritzako elikagaien sistema jasangarrietarako trantsizioan aurrera egiten laguntzeko eta elikadura seguruago eta osasungarriagoa lortzeko. Garatu ditugun baliabideen artean honako hauek azpimarratu ditzakegu:

- ✓ **LEGAELIKA lege-baliabidea.** Bertan Europa mailako elikagaien legedia kontsultatu daiteke, euskaraz eta gaztelaniaz, eta mota horretako euskarazko lehenengo datu-basea da.
- ✓ **Pentsuen arriskuen mapa.** Bertan nahi ez diren gaien mugak kontsultatu daitezke, lehengai, gehigarri edota animaliek jateko pentsu konposatuen kasuan.
- ✓ **Fruta eta barazki freskoen nekazaritza-ustiategiei zuzendutako laguntza-planak.** Plana honako elementu hauek osatzen dute: erregistro-ereduak dituen higieneari buruzko laguntza-planen eskuliburua; higie-jardunbide egokiei buruzko kartela; nekazaritzako ustiategietan pentsuak biltegiatzeari buruzko triptikoa; eta fitosanitarioen isurketa/kontaktua gertatuz gero, segurtasun-aholkuei buruzko pegatina bat.
- ✓ **Elikadura osasungarria sustatzeko infografiak;** elikadura-ohitura osasungarriak izateko beharraz sentsibilizatzeko zazpi material: plater osasungarria, ohitura-osasungarriagoak, elikadura-oinarri osasungarria, asteko menua planifikatzea, anoak eskuekin kalkulatzea eta etiketak irakurtzea hautu osasungarria egiteko.
- ✓ Mikrosite berri bat, **elikagaien xahuketa ekiditeko hiritarrei zuzendutako gomendioekin.**

3.- Informazioaren hedapena eta komunikazioa

Gure xedea euskal gizartea ahalduntzea da, elikagaien inguruko erabakiak har ditzan. Horretarako, ezagutza tekniko sektorerara eta administraziora egokitu dugu eta kontsumitzaileei zuzendutako elikadura-pedagogikoko estrategia sortu dugu.

Horretarako, 2012tik UNE 166.006 arauak ziurtatutako zaintza teknologikoko eta adimen lehiakorreko gure sistemaren bidez, egunero erreferentziazko 972 webgune aztertzen ditugu eta honako hau jartzen dugu gure interes-taldearen eskura gure informazio-sare eta -plataformen bidez:

3.1.- Informazio-materiala

Aurten gure webgunean elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruzko **178 albiste** argitaratu ditugu, nekazaritza, abeltzaintza,

arrantza, animalien elikadura eta elikagaien industria-sektoreei zuzenduta. Ia egunero eguneratzen dugu webguneko informazioa eta hilabetean batez bestez 18 albiste argitaratzen ditugu.

Bestalde **72 informazio-material** sortu ditugu (artikuluak, infografiak, posterrak, bideoak, etab.), eta honako hauek azpimarratu nahi ditugu:

- ✓ **Kontsumitzailearen webgunerako 12 artikulua:** Intsektuak elikadura, edari energetikoak, plastikozko eta kristalezko tuperrak, fluorra kontsumorako uretan, hiziki algaren kontsumoa, ftalatoak, glutamatoa, haurdun dauden emakumeentzako aholkuak, etab.
- ✓ Elikadura arriskuei buruzko **8 fitxa:** Etileno oxidoa, benzopirenoak, *Cronobacter*, *Toxoplasma*, *Trichinella*, *Mycobacterium*, elikadura-alergiak eta izoztea.
- ✓ **Animalia-gaixotasunei buruzko 11 fitxa:** Besikulako estomatitisa, Newcastle-ko gaixotasuna, mixomatosia, behien tuberkulosia, trikinosia, behien entzefalopatia espongiformea, sukar aftosoa, Rift valley-ko sukarra, salmonelosia, amorrua eta lupu beltza.
- ✓ Lauhileko bakoitzeko **6 txosten**, pentsu eta elikagaien alerta-sareen jakinarazpenei (RASFF) buruzkoa, eta alerta horiek jasotzeko urtean 2 txosten.
- ✓ **10 bideo labur**, elikagaien segurtasunari buruzko aholkuekin: Etxeko kontserbak, elikagaiak kontserbatzeko ontziak, kloroa uretan, mikrouhinean esnea berotzea, labeak garbitzea, aparra haragian, lizunak gaztan eta izotz-blokeen, pataten eta arrautzen kontserbazioa.
- ✓ **Liburuxkak eta informazio-materialak elikagaien xahuketaren aurkako estrategiaren esparruan:** Elikagai-soberakinak emateari buruzko laburpen-liburuxka, “Janaria ez da botatzen” kanpainako 12 erronka eta materialak, denak eskuragarri daude www.zerodespilarro.eus webgunean. Gainera, “Janaria ez da botatzen” kanpainaren aurrerapena ere egin zen publizitate-materialekin (kuboak eta totemak) BECen ospatu zen “Food 4 Future” ekitaldian.

Gainera, hilabetero **“ELIKABerri”** buletina kaleratzen da. Bertan azken hilabetearen argitaratutako elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarri eta jasangarriari buruzko informazio garrantzitsua biltzen da, datozen ekitaldiekin batera. Egun **784 pertsonak eman dute izena** buletinean eta hilabetero jasotzen dute. **Asebetetze-maila 8,96 puntukoa** da.

3.2.- Webgunea

Gure webgunean eskuragarri dagoen informazioa hobetzen jarraitzen dugu, antolaketa, formatua eta edukiari dagokionez. Gaur egun **zortzi azpidomeinu ditugu (ELIKAKo arlo tematikoak) elika.eus domeinuan**. Gainera, **zerodespilarro.eus** webgunea ere badugu, eta bertan nagusiki izaera teknikoko edukia argitaratzen dugu. Gainera, **dibulgaziozkoak diren formatuak** ere baditugu, herritarrei informazioa

helarazteko; hala nola, **kontsumitzaileei zuzendutako webgunea** edo Wiki-elika (elikadura eta nutrizio arloko 1000 termino baino gehiago biltzen ditu).

Aurten egunerokotasunari lotutako gaietarako atal berri batzuk sortu ditugu **azpidomeinu desberdinetan (mikrositeak)**. Bertan, lege-egoerari buruzko informazio eguneratua eta gai bakoitzeko gakoak ematen dira; hala nola, etileno oxidoari, mikrobioen aurkako erresistentziari, hegazti-gripeari eta lurreko ornogabeei (intsektuak) buruz.

Elikadura osasungarria atalean bi atal eguneratu dira (gomendioak eta etiketatzea) eta ohitura osasungarriagoetara aldaketa egiteko 7 infografia berri argitaratu dira.

Gainera, **elikadura jasangarria** webgunea eguneratu da, eta produkzioari, prozesatzeari, banaketari eta elikagaien kontsumo jasangarriari buruzko atal berriak sortu dira. Euskadiko Itun Berdea eta baserriak mahaira estrategia azaltzeko atal espezifikoa egin dira.

ELIKAKo webguneak 2021ean hilabete bategi beste **42.000 erabiltzaileek** bisitatu dituzte, eta guztira **905.200 orrialde** bistaratu dira. EUSKADIKo erabiltzaileak % 5 edo % 10 bitarte dira, azpidomeinuaren arabera.

3.3.- Sare sozialak

Badakigu sare sozialetan presente egotea garrantzitsua dela, eta horregatik profila dugu **Facebook, Twitter, LinkedIn e Instagram** sareetan. Bertan elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruzko informazioa eta albisteak zabaltzen ditugu. **Youtubeko** profila ere badugu eta noizean behin bideoak argitaratzen ditugu.

Sare sozialetako bost profiletan **10.878 erabiltzaile** ditugu guztira, eta zifra hori % 21 handitu da 2020. urtearekin alderatuta.

2021ean, **877 argitalpen** egin ditugu aipatutako sare sozialetan, eta gure jardueraren **Twitterren eta Linkedinen** zentratu da nagusiki. Argitalpen horiek **3.675.000 iritzi** jaso dituzte eta **12.912 interakzio**. Azpimarratzekoa da Linkedinen egindako argitalpenen eragina; izan ere, profil profesionalagoa duen sare soziala da eta bertan izaera teknikoko informazioa argitaratzen dugu. Bertan daude gure jarraitzaileen % 34 eta interakzio kopurua handiagoa da.

Instagramen informazioa zabaltzen 2020an hasi ginen eta urte batean 600 jarraitzaile izatera iritsi gara. Enpresaren kontuaz gain, EREINLURRAK kontuan ere informazioa argitaratzen dugu. Bertan unibertsitateko ikasleei eskainitako ikastaroen berri eman dugu eta unibertsitate-komunitatean **4.560 jarraitzaile** izatera iritsi gara.

3.4.- Presentzia komunikabideetan

2021ean, ELIKAK **komunikabideetan izandako 66 eragin** zenbatu ditugu, eta nabarmenezkoa da prentsan, irratan eta telebistan agertu izana, elikagaien

xahutzearen aurkako kanpainaren, hurbileko salmentarekin lotutako jardueraren eta Gipuzkoako merkatu-sarearen sorrera barne.

Bestalde, **Euskal Telebistako “A bocados”** programaren lankidetzari esker, Elikako langile teknikoek programaren ikusleek planteatutako elikagaien segurtasunari buruzko 10 galdera erantzun dituzte, horrek dakarren hedabide-eraginarekin.

Era berean, **Eroski Consumer aldizkarian** edukia zabaltzeko lankidetzak-akordioaren esparruan, hileroko ELIKAK egindako informazio-material eta gaiak proposatzen ditugu, herritarrentzako interesgarriak izango direlakoan. Horiei buruzko artikulatuak eta erreportajeak egiten dira, eta informazio-iturri gisa agertzen gara bertan.

Unean-unean **telebistako programa desberdinetan** elkarrizketak egin ditugu, hala nola EITBko “Aquí y Ahora” ikerketa-programarentzako egin genuen elkarrizketa (elikadura osasungarriaren iruzurra izenburupean) edo #EITBdeCerca programan intsektuen merkaturatzearen legezkoari buruz egin genuena.

3. DIMENTSIO EKONOMIKOA

a. Balioa handitzea

ELIKAN konpromiso sendoa dugu egiten ditugun jardueren eta zerbitzuen balioa handitzeko, eta, ondorioz, ematen dizkiguten baliabideak interes-taldeetara eta, bereziki, gizartera itzultzeko.

Gure lana gardentasun osoz egiten saiatzen gara eta Fundazioan ikuskatutako datu ekonomiko guztiak publiko egiten ditugu. Gainera, laneko baliabideak kudeatzeko eraginkortasuna bilatuz, ahalik eta onura gehien eskuratzea eta kontrolatzea ahalbidetzen duten tresnak erabiltzen ditugu.

ELIKAREN jarduketa-esparrua osatzeko, Eusko Jaurlaritzako Ogasun Saileko Kontrol Ekonomikoko Bulegoak “gobernu arduratsurako gidan” eta “barne-kontrolaren funtzioa ezartzeko eta garatzeko eskuliburuan” ezarritako baldintzak daude.

Aurreko urteetan lortutako informazio-gardentasuna indartzea azpimarratzen dugu. Gardentasun-ataria dugu eta gure webgunan zuzeneko sarbidea dago. www.elika.eus

b. Balantzea eta emaitzen kontua

Gaur egun ELIKAKO kudeatzaile-taldeak jarduera-plan bat aurkeztu du eta Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumeneko Sailak diru-kopuru bat ematen du. 2021eko hasierako aurrekontua 800.000,00 eurokoa izan zen, baina 200.000,00 euroko aurrekontu-aldaketa eskatu genuen elikagaiek xahuketaren aurkako publizitate-kanpainari aurre egiteko (azaroan egin zen). Batura, guztira, 1.000.000,00 eurokoa izan zen.

Aurrekontu horri esker Patronatuak onartutako Urteko Kudeaketa Planean aurreikusitako jarduerak egiten dira. Erika Fundazio gardena da; hileko gastuaren jarraipena egiten du hileroko, eta ondoren Eusko Jaurlaritzari bidaltzen zaio. Gainera, datu ekonomiko guztiak gure webgunean argitaratzen ditugu eta urtero ikuskaritza independente bat egiten dugu. Ikuskaritzaren txosten osoa gure webgunean argitaratzen da.

Jarraian aurkezten dira 2021ean ikuskatutako kontuen balantzea eta aurreko urtearekiko alderaketa:

AKTIBOA	Oharrak	2021/12/31	2020/12/31
A) AKTIBO EZ-KORRONTEA		10.383	55.497
I.- <u>Ibilgetu ukiezina</u>	5	0	0
Aplikazio informatikoak		0	0
III.- <u>Ibilgetu materiala</u>	6	0	0
Instalazio teknikoak eta bestelako ibilgetu materiala		0	0
VII.- <u>Bezeroak ez-korronteak</u>	11.1	10.383	55.497
B) AKTIBO KORRONTEA		525.887	354.014
IV.- <u>Zordun komertzialak eta kobratzeko bestelako kontuak</u>	8	45.114	65.570
Hainbat zordun		45.114	65.570
VIII.- <u>Eskudirua eta bestelako aktibo likido baliokideak</u>		480.773	288.444
Diruzaintza		480.773	288.444
AKTIBOA GUZTIRA		536.270	409.511

ONDARE GARBIA ETA PASIBOA	Oharrak	2021/12/31	2020/12/31
A) ONDARE GARBIA		245.025	204.852
A-1) Fondo propioak	9	245.025	204.852
I.- <u>Sorrerako zuzkidura</u>		486.668	486.668
II.- <u>Erreserbak</u>		6.800	6.800
III.- <u>Aurreko ekitaldietako emaitzak</u>		-288.617	(379.949)
IV.- <u>Ekitaldiko soberakina</u>		40.174	91.333
B) PASIBO EZ KORRONTEA		49.779	79.629
II.- <u>Epe luzeko zorrak</u>	11.1	49.779	79.629
Bestelako pasibo finantzarioak		49.779	79.629
C) PASIBO KORRONTEA		241.466	125.030
III.- <u>Epe laburreko zorrak</u>	8	34.367	31.849
Kreditu-erakundeekiko zorrak		2.277	7.608
Bestelako pasibo finantzarioak		32.090	24.241
IV.- <u>Epe laburrerako zorrak taldeko eta elkartutako erakundeekin</u>	8	34.765	8.436
VI.- <u>Hartzekodun komertzialak eta ordaintzeko bestelako kontuak</u>	8	172.334	84.745
Hornitzaileak		133.564	44.875
Pertsonala (ordaintzeko dauden lansariak)		61	30
Administrazio Publikoekiko bestelako zorrak	10.1	38.709	39.840
ONDARE GARBIA ETA PASIBOA GUZTIRA		536.270	409.511

4. GIZARTE DIMENTSIOA

a. Aditu-taldea

Pertsonak dira ELIKAko polikaren ardatz Nagusia. Horregatik pertsonen kudeaketarako hainbat ardatz hartzen ditugu kontuan: familia eta lana bateragarri egitea, aukera-berdintasuna, lan-hazkundera sustatzea eta laneko osasuna eta segurtasuna.

Aurten Euskaliten **Kudeaketa Aurreratuari Euskal Saria jaso dugu, Pertsonak** sailean. Bisitatu gaituen taldean aintzatetsitako erreferentziazko kudeaketa (Role Model) **pertsonen talentuaren kudeaketa** izan da. Bereziki azpimarratu dute gaitasunen kudeaketa sistema (sistematikoki ebaluatzen eta aztertzen dira); banakako hobekuntza-planak eta prestakuntza-planak (eraginkortasuna sistematikoki ebaluatzen da).

Gaur egun ELIKAko pertsona-taldea eremu desberdineko hamar profesional osatzen dute (elikagaien teknologia, biologia, albaitaritza, agronomia-ingeniaritza, enpresen administrazioa eta zuzendaritza eta zuzenbidea). Langile guztiek dute esperientzia handia elikagaien segurtasunean, elikakateko maila guztietan.

Hurrengo taulan Fundazioan lan egiten duten pertsonen buruzko informazio orokorra ikusi daiteke:

ADINAK	35 eta 49 urte artean	6
	50 eta 55 urte artean	4
GENEROA	Gizonak	3
	Emakumeak	7
IKASKETA-MAILA	Goi-mailako tituludunak	10
LANBIDE KATEGORIA	Zuzendaritza	1
	Teknikariak	9
	Administrariak	0
ANTZINATASUNA	Antzinasun handiena	20 urte
	Batezbestekoa	14 urte
KONTRATU MOTA	Mugagabeak	%80
	Mugagabeak ordezkatzeari	%20
PLANTILLAREN TXANDAKATZEA	Altak	0
	Bajak	0

Gure langileekiko lan- eta giza-konpromiso irmoa dugu. Une oro pertsonen gogobetetzea areagotzea dugu helburu, eta horretarako aurrera eramaten ditugu proiektu berritzaileen dinamizazioa, fundazioko pertsona guztien prestakuntza eta gaitasunak garatzea.

2021ean Elikako langileek **98 prestakuntza- eta gaikuntza-jarduer**a egin dituzte gaitasun teknikoetan eta giza gaitasunetan eta pertsonen artekoetan. Batez bestez pertsona bakoitzak **34 prestakuntza-ordu** egin ditu. Jasotako prestakuntzetatik **16 gainontzeko taldearekin sozializatu** egin dira, jardunaldira edo prestakuntzara bertaratuak pertsonaren bitartez.

PRESTAKUNTZA	2019	2020	2021
Prestakuntza jasotzen duten langileen %	100	100	100
Prestakuntza-orduak guztira	237	405	317
Pertsona bakoitzak jasotzen dituen prestakuntza-orduak	30	45	35
Prestakuntzaren eraginkortasunari buruzko balorazio globala (100etik)	76.8	75.8	77,1

ELIKAk langileen **lan-baldintzak** urtero finkatzen dira hitzarmen kolektibo propioaren bidez, eta langile guztiei eragiten die. Hitzarmena urtero eguneratzen da automatikoki, aldeetako batek behar bezala salatzen ez badu.

Elikako langile-gastuak 2021ean erakundearen aurrekontu osoaren % **59** izan dira.

LANGILEEN GASTUAK	2019	2020	2021
ELIKAk langileen gastuak	541.036	546.730	583.404
Gastu osoaren gaineko %	65%	71%	59%

Laneko osasun eta segurtasun baldintza bereziak bermatzeko, bereziki laneko arriskuei dagokionez, **Laneko Arriskuen Prebentzio Plana (PRL)** egin dugu, eta horretarako prebentziorako kanpoko zerbitzu baten laguntza jaso dugu. Gainera, osasun-zainketa zerbitzua dugu, eta horri esker pertsona guztiek osasun-azterketa bat egin behar dute urtero.

LANEKO ARRISKUEN PREBENTZIOA ETA LANGILEAK	2019	2020	2021
Laneko arriskuen inguruko prebentzioan oinarritzko prestakuntza duten langileen %	20	100	100
Segurtasunean eta osasunean egiten den inbertsioa	539,04€	1.463,94€	2.049,03€

Era berean, **etika-kodea** eguneratu dugu. Bertan lan-arloko pertsonen arteko harremanetarako balioak sustatzen dira, informazioa eman eta zabaltzeko eta interes-taldeekin izan beharreko harremanetakoak.

b. Gizartea eta ingurunea

Aurten gizartearekiko konpromisoarekin aurrera egin dugu. Gure **erakunde-kulturaren** oinarriak kudeaketa eraginkorra, arduratsua eta gardena dira.

ELIKA, erakunde publikoa den heinean, zerbitzurako bokazioa du. Horren erakusgarri dira inguruneari eta gizarteari onura ekartzen dioten honako **gaitasun giltzarri** hauek:

- Gure erakunde-kultura.
- Jakintza sozializatzea.
- Elkartasuna.
- Eredugarritasuna.
- Ingurunearekiko konpromisoa.

Gizartearekiko dugun konpromisoa haratago eramanda, **jakintza sozializatzen** dugu, barruan eta kanpoan. Gure webgunearen eta sare sozialen bitartez hedatzen dugu, eta, era berean, gaurkotasuneko gaiei buruzko prestakuntzak eta jardunaldiak antolatzen ditugu, eta prestakuntza-materialak sortzen ditugu elikagaien segurtasunari lotutako hainbat alderdi zabaltzeko, bai profesionalentzat, bai gizarteentzat, oro har.

Gainera, gure webguneko edukia Honcode eta WIS (Interes sanitarioko webgunea) egiaztagiria lortu dituzte. Egiaztagiri horiek webgunearen edukia egiazkoa eta kalitatezkoa dela ziurtatzen dute. Aurten bi egiaztagiri horiek berriro ditugu.

Erakunde aurreratua gara, eta, hortaz, gure **gizarte-ingurunea** (kokatzen eta elkarren artean erlazionatzen garen eremua) osatzen duten entitateen garapena garrantzitsua da. Hortaz, aktiboki parte hartu nahi dugu gure gaitasunekin bat etorritik gizarte-lan eraginkorragoa egin dezakegun jardueretan.

Berdintasunarekiko konpromiso irmoa daukagu, eta, horregatik parte hartzen dugu Berdintasunaren aldeko Erakunde Publikoen Sarea eta Arkautiko Nekazaritzako Elikagaien Campuseko Berdintasun Foroa. Testuinguru horretan “Berdintasuna gizonezkoen ikuspuntutik” jardunaldia antolatu eta bertan parte hartu dugu, azaroaren 25eko ekitaldien eta Emakumeen aurkako Indarkeriaren Nazioarteko Egunaren ekitaldien barruan. Gure gaitzespena sare sozialetan argitaratutako baterako argazki baten bidez agertu genuen.

Euskalduntzeari dagokionez, gure erakundeak **% 90eko potentziala du euskararen erabileran**. Euskara erabiltzen duten taldeak edo inguruneak ditugu eta Euskaraldian parte hartu ohi dugu. 2021ean adierazle-panela aldatu dugu euskara sartzeko hainbat gako-adierazletan, hala nola jasotako informazio-eskaerak edo eskaintzen dugun prestakuntza. 2021ean euskaraz osorik egin dira prestakuntzen % 21 eta osorik erantzun dira eskaeren % 27a. Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako taldeetan ere parte hartzen dugu, erakunde publikoen hizkuntza-irizpideen ezarpena berrikusteko. Abenduaren 3an (euskararen eguna) jardunaldi bat prestakuntzan lagundu dugu Arkautiko Nekazaritzako Elikagaien Campusean, eta bertan hizlari izan gara.

Datuak babesteko Europako araudi berriari egokitzeko (**Datuak Babesteko Araudi Orokorra**) hobekuntzak egiten jarraitzen dugu horri dagokion uneko araudia betetzeko.

5. INGURUMEN DIMENTSIOA

a. Ingurumenarekiko konpromisoa

ELIKAk Ingurumen-politikak bi oinarri ditu:

- **Gure jardueren ingurumen-eragina gutxitzea.** Horretarako gure prozesuetarako baliabide naturalen, energia-baliabideen eta lehengaien kontsumoa gutxitu dugu eta hondakin gutxiago produzitu ditugu.
- **Informazio, prestakuntza eta lan-giro egokia eskaintzea,** gure langileak erakundearen ingurumen-helburuak lortzeko prozesuan parte har dezaten.

ELIKAk jarduerak ez du eragin handirik ingurunean, baina hondakinak sortzen ditugunez ahalik eta gehien murrizten eta ahal den guztietan berrerabiltzeko eta birziklatzeko praktikak aplikatzen saiatzen gara.

“Erosketa berdea” irizpideak ere baditugu, ingurunearekiko arduratsuak diren hornitzaileak eta birziklatutako produktuak lortzeko. Horretarako **eredu** izaten saiatzen gara eta gure hornitzaileei eskatzen diegu kontratazio agirietako baldintzak bete ditzaten. Horrela, guk egiten dugun bezala **ingurumenarekiko konpromisoa** agertzeko eta legeria, langileen eskubideak, giza eskubideak eta haurren eskubideak urratzen ez dituztela bermatzeko.

b. Ingurumen-jarduna

ELIKAREN egoitza Arkautiko Parke Teknologikoan kokatuta dago. Bertan hondakinen gaikako bilketa egiten da, eta, horri esker, kasu hauetan 'ziklo garbi' gomendagarriena betetzen dela bermatzen da.

Baliabideen (ura eta energia, adibidez) kontsumoa kontrolatzen eta arrazionalizatzen dugu. Orain dela urte batzuk berokuntza sistemako galdara aldatu eta biomasako galdara jarri zen. Harrezkerotik Euskadiko zura erabiltzen da bulegoak neguan zehar berotzeko. Ordenagailu pantailak LED motakoak dira orain, eta horrela elektrizitate-kontsumoa murriztea lortu dugu.

Paperaren kontsumoari dagokionez, erabiltzen ditugu orrien gramajea aldatu dugu (80 g izatetik 75 g izatera). Gainera, paperean egindako argitalpen kopurua murriztu dugu (digitalak dira orain), eta baita jardunaldietan edo ikastaroetan banatzen dugun materiala ere. Paperaren kontsumoa murrizteko inprimatze-jardunbide egokiak ere jarraitzen ditugu, eta inprimatzeko ekipo eraginkorra erosi dugu. Horri esker toner-kontsumo txikiagoa lortu dugu.

6. ETORKIZUNeko ERRONKAK

HELBURU ESTRATEGIKOAK

- Euskadin elikadura-politikak zabaltzeko eta zehazteko elementu erabilgarria eta beharrezkoa izatea.
- Elikagaien segurtasunaren kultura txertatzea eta sektoreari laguntzea nekazaritzako elikagaien sistema jasangarrietarako trantsizioan.
- Euskal gizartea ahalduntzea elikagaien inguruan erabakiak hartzeko.
- Antolaketa-eredu diferentzial aurreratua eta berritzailea sustatzea.

HELBURU EKONOMIKOAK

- Gure produktuen eta zerbitzuen balioa handitzea gizarteari ematen dizkigun baliabideak bueltatzeko.
- Gutxieneko ezinbesteko finantzaketa finkatzea.
- Ingurune sozioekonomiko aldakor batera egokitzeko gaitasuna mantentzea.
- Aurrekontu-ekitaldi bakoitzean cash flow positiboa mantentzea.

HELBURU SOZIALAK

- Elikadurari buruzko informazio-edukiak zabaltzea eta zabaldutako informazioaren kalitatea mantentzea.
- Fundazioko langileak zaintzea jarduketa hauen bidez: lan-hazkundera sustatzea, laneko osasuna eta segurtasuna, aukera berdintasuna eta familia eta lana bateragarri egitea.
- Berdintasunari eta euskararen erabilerari lotutako politikak ezartzen jarraitzea.
- Lortu dugun interes-taldean aintzatespen maila mantentzea.

INGURUMEN HELBURUAK

- Gure jardueren ingurumen-eragina gutxitzea.
- Elektrizitate-, ur- eta paper-kontsumoak gutxitzea.
- Lekualdatzek eragindako isuriak gutxitzea.
- Erosketa berdeko irizpideak erabiltzea eta gure hornitzaileei ingurumen-ardura eskatzea.